

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТУ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
“07” 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

для студентів 4 курсу
спеціальності 024 Хореографія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія (за видами)

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 19.55/23
Григорук
«07» вересня 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТУ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“ 02 » вересня 2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

для студентів 4 курсу
спеціальності 024 Хореографія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія (за видами)

Київ – 2022

Розробники: Тетяна Боровик професор кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва та хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Тетяна Боровик професор кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва та хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка
Вячеслав Вітковський, доцент кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва та хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри хореографії
Протокол від 31 серпня 2022 р. № 11

Завідувач кафедри

Людмила АНДРОЩУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
024.00.01 Хореографія (за видами) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

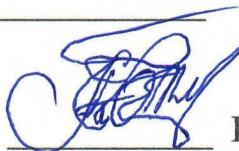
Гарант освітньої професійної програми

Тетяна МЕДВІДЬ

Робочу програму перевірено

Заступник декана з

науково-методичної та навчальної роботи Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20²³/20²⁴ н.р. (Андрощук Л.М.), « 28 » 08. 20²³ р., протокол № 11

На 20__/20__ н.р. (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р. (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р. (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис предмета навчальної дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	17 /510 год.
Курс	4
Семестр	7/8
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	3 (2/1)
Обсяг годин, в тому числі:	(60/30)
Аудиторні	22/28
Модульний контроль	2/2
Семестровий контроль	30/-
Самостійна робота	6/-
Форма семестрового контролю	екзамен /залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Балетмейстер – творча професія, яка потребує від людини дуже багато теоретичних та практичних знань та навичок, вміння працювати з людьми й безпосередньо таланту. Балетмейстер повинен бути дуже досвідченою людиною, яка володіє професійними секретами хореографічного мистецтва, розбирається в подібних видах мистецтва – драматургії, музиці, образотворчому мистецтві, літературі.

Метою курсу є високоякісна хореографічна підготовка студентів до праці в балетних трупах, театрах, хореографічних колективах, ансамблях танцю.

Розвиток творчого мислення студентів через пізнання кращих зразків, методик і технік ведучих сучасних напрямків танцю, оволодіння знаннями для створення

хореографічного твору, постановки та репетиційної роботи. Оволодіння знаннями для створення хореографічного твору, постановки та репетиційної роботи.

Головним завданням курсу є формування здатності використовувати знання лексичного матеріалу при створенні хореографічного твору. Студент повинен ознайомитися з основними поняттями балетмейстерського мистецтва, з основними законами та прийомами постановки хореографічного твору, оволодіти знаннями, уміннями та прийомами постановки хореографічного твору, оволодіти знаннями, уміннями та навичками, які необхідні для створення хореографічних композицій.

У результаті вивчення дисципліни «Мистецтво балетмейстера» студенти здобувають наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Фахові компетентності:

- СК04 Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
- СК06 Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.
- СК11 Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.
- СК14 Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- РН09 Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- РН11 Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом;
- РН16 Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності;
- РН19 Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назва змістових модулів, тем	Ус ь о г о	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Само стій на
		Лек ції	Се м і н а р и	Пр а к т и ч ні	Ла б о р а т о р ні	Інд иві ду ал ьні	
7 семестр							
Змістовий модуль 1 Драматургічні постановки.							
Тема 1 Вивчення класичних варіацій.	4			4			
Тема 2 Постановка етюдів на заданий музичний матеріал.	11			8			3

Тема 3 Постановка етюдів на задану тему.	13			10			3
Семестровий контроль	30						
Модульний контроль	2						
Разом за I семестр	60			22			6
8 семестр							
Змістовий модуль 2 Постановка дипломного проекту.							
Тема 5 Основа композиції.	2			2			
Тема 6 Архітектоніка хореографічної композиції.	2			2			
Тема 7 Визначення сюжету та постановка хореографічної композиції (дипломного проекту).	22			22			
Модульний контроль	2						
Разом за II семестр	28						

Критерії оцінювання практичного заняття

10 балів - студент досконально володіє термінологією та вдало застосовує її в методичному поясненні при постановці хореографічного твору. Визначає можливі помилки у виконанні танцівника, орієнтується в способах їх усунення. Швидко подає лексичний матеріал, а виконавець відтворює програмний матеріал; виконання вивченої лексики на високому рівні.

9 балів- студент допускає незначні помилки при подачі та виконанні лексичної основи композиції, аналізує та виправляє помилки допущені в процесі практичного виконання руху, виконавець чітко відтворює задану координацію руху.

8 балів- Студент на достатньому рівні демонструє підготовлений текст танцю, сценічно та методично вірно виконує лексику, допускає помилки при виконанні, але швидко реагує на зауваження та виправляє їх.

7 балів - Студент на достатньому рівні демонструє і танцювальні комбінації. Пластичні мотиви відповідають вимогам виконання медочичного та технічного характеру. Проявляє достатній рівень пояснення, а танцівник -запам'ятовування навчального матеріалу.

6 балів- Студент допускає помилки в виконаному завданні, не завжди знає структуру танцювальної комбінації, аналізує та знаходить причинні наслідки, які впливають на загальний результат виконання руху.

5 балів – Подача руху та лексичних утворень руху студентом має цілісну структуру, проте має методичні та технічні порушення при виконанні комбінацій. Рівень виконавської майстерності артиста на слабкому рівні.

4-3 бали - Виконання та подача танцювальних комбінацій на низькому рівні. Допущені помилки при їх виконанні, що не відтворюють поставлені хореографом завдання.

2- бали – Студент не готовий до постанов чого процесу, не знає програмного матеріалу.

1 бал- Студент присутній на парі, але практично не працює.

3. Програма навчальної дисципліни

I Змістовий модуль.

Драматургічні постановки

Тема 1. Вивчення класичних варіацій.

Лекція:

План:

1. Поняття «варіації» в класичному балеті.

Практичне заняття:

План:

1. Вивчення класичної варіації з балету «Корсар».

2. Вивчення класичної варіації з балету «Спляча красуня».

3. Вивчення класичної варіації з балету «Марна пересторога».

Тема 2. Постановка етюдів на заданий музичний матеріал.

Практичний модуль:

План:

1. Постановка етюдів на музику Е. Грига «Пер Гюнт».
2. Постановка етюдів на музику А. Хачатуряна «Ганець з шаблями».

Самостійна робота: підбір музичного матеріалу та постановка чоловічої класичної варіації.

Тема 3. **Постановка етюдів на задану тему.**

Практичне заняття:

План:

1. Постановка етюдів за сюжетом однієї (на вибір студента) картини.
2. Постановка етюдів на основі одного (на вибір студента) вірша.

Самостійна робота: підготувати презентацію про автора картини, обраної для постановки етюдів.

II Змістовий модуль

Постановка дипломного проекту

Тема 5. **Основа композиції.**

Лекція:

План:

1. Графічна побудова хореографічного номеру.
2. Композиційна побудова хореографічного номеру.

Практичне заняття:

План:

1. 5 законів драматургії як основа композиційної побудови.
2. Балетмейстерський план створення хореографічного твору, ідейно-тематичний аналіз.
3. Ідейно-тематичний аналіз власного етюдів.

Самостійна робота: записати ідейно-тематичний аналіз власної хореографічної композиції та зробити аналіз музичного матеріалу.

Тема 6. **Архітектоніка хореографічної композиції.**

Практичне заняття:

План:

1. Значення «архітекtonіки» хореографічного твору та її складові.
2. Схематичне відображення малюнків та зміни малюнків у композиції, їх опис та тривалість музичних тактів.

Самостійна робота: розписати архітекtonіку власної хореографічної композиції, схематично відтворити всі використані малюнки та зміни малюнків з докладним описом.

Тема 7. Визначення сюжету та побудова хореографічної композиції (дипломного проекту).

Практичне заняття:

План:

1. Визначення сюжету для власної хореографічної композиції, обговорення ідеї номеру, музичного супроводу.
2. Композиційна побудова власної хореографічної композиції.
3. Архітекtonіка власної хореографічної композиції.
4. Визначення та обговорення з викладачем теми (теоретичної частини) дипломного проекту, розподіл за розділами.

Самостійна робота: написання плану теоретичної частини дипломного проекту.

4. Контроль навчальних досягнень
6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/ п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Семестр 7		Семестр 8	
			Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	–	-	-	-
2.	Відвідування практичних занять	1	11	11	14	14
3.	Робота на практичних заняттях	10	11	110	14	140
4.	Виконання самостійної роботи	5	2	10		
5.	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом				156		179
Максимальна кількість балів: За сьомий семестр – 156 За восьмий семестр - 179						
Розрахунок коефіцієнта: За сьомий семестр: $156/60 = 2.6$ За восьмий семестр: $179/100 = 1.7$						

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
7 семестр Змістовий модуль I. Драматургічні постановки.		
Тема 2 Постановка етюдів на заданий музичний матеріал.	підбір музичного матеріалу та постановка чоловічої класичної варіації.	5
Тема 3 Постановка етюдів на задану тему.	підготувати презентацію про автора картини, обраної для постановки етюд.	5
Разом: 6 год.	Разом: 10 балів.	

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

5 балів- студент повністю виконав завдання самостійної роботи. Виконане завдання відповідає вимогам та має чітку та цілісну структуру.

4 бали – завдання ,що винесене на самостійне опрацювання виконане повністю, проте має незначні помилки, які не впливають на загальний результат. Визначає помилки, та чітко формує причині наслідки.

3 бали- завдання самостійної роботи виконане на середньому рівні. Відслідковуються помилки, які впливають на загальне сприйняття виконаного завдання.

2 бали- студент знає завдання самостійної роботи, проте не демонструє його практичну чи не знає його теоретичну частину.

1 бал- Студент не виконав завдання самостійної роботи.

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

На 7 семестр запланована 1 модульна контрольна робота; на 8 семестр - 1.

Модульна контрольна робота № 1

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Завдання:

- 1) Продемонструвати власно створений етюд на основі однієї (на вибір) картини. Презентувати доповідь про автора обраної картини.
- 2) Продемонструвати власно створений етюд на основі одного (на вибір) вірша. Презентувати доповідь про автора обраного вірша.

Модульна контрольна робота № 2

Форма: письмова робота (тестування). Максимальна кількість балів – 25.

Орієнтовний перелік завдань:

1. Який балетмейстер робив програми для гранд-опера?
2. Що таке розмір у музичному понятті?
3. Який балетмейстер створив всесвітньо відому трупу у Лозані?
4. Що є кульмінацією в па-де-де?
5. Скільки тактів у музичній фразі?
6. Хто із запропонованих балетмейстерів є українським?
7. Хто написав музику до балету «Лісова пісня»?
8. Якої із запропонованих форм не буває в балеті?
9. Хто написав музику до балету «Лілея»?
10. Який інструмент не може бути присутнім у симфонічному оркестрі?
11. Хто систематизував і створив школу сучасного танцю?
12. Який музичний розмір вальсу?
13. Що таке сильна доля у музичному творі?

Критерії оцінювання МКР №1,2

Кількість балів	Роз'яснення
25-21 балів	Студент підготував змістовні, лексично наповнені етюди; емоційно передає використані образи; зробив яскраві, докладні презентації про авторів. Власно створена хореографічна композиція відповідає всім вимогам програми, музичний супровід гармонійно поєднується з хореографічною частиною; вміє правильно писати та складати лібрето до композиції.
20-15	Обидва етюди, створені студентом, лексично вірно наповнені, проте використані образи не до кінця розкриті. Презентації про авторів цікаві, яскраві та структуровані. Власно створена хореографічна композиція відповідає всім вимогам, проте має помилки у композиційній побудові. Музичний матеріал гармонійно поєднується з хореографічною частиною, лібрето до композиції створене правильно.
14-9	Студент створив, за завданням, обидва етюди, проте вони не зовсім відповідають вимогам програми. Презентація про авторів зроблена поверхнево. Створена хореографічна композиція не зовсім відповідає обраному сюжету. Допускає значні помилки при музичній розкладці рухів. Лібрето до хореографічного номеру створено неправильно.
8-4	Студент зробив тільки один етюд. Презентація про автора не відповідає вимогам програми. Хореографічні комбінації не співпадають з обраним музичним матеріалом. Хореографічна композиція не відповідає обраному сюжету; допущені помилки у виконанні номеру. Має труднощі у написанні лібрето.

3-1	Студент не знає програмного матеріалу курсу. Не зміг створити етюди за завданням викладача. Хореографічна композиція відсутня.
-----	--

6.3 Форма проведення семестрового контролю

Форма семестрового контролю – екзамен (7 семестр) та залік (8 семестр).
Практичний показ вивченого матеріалу.

До складання екзамену допускаються студенти, які протягом семестру виконали

всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою навчальної

дисципліни «Мистецтво балетмейстера» 4 курс, і які за результатами проміжного

контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до екзамену не допускаються.

Орієнтовний перелік завдань:

1. Продемонструвати власно створену масову хореографічну композицію з розгорнутою лексикою.
2. Зробити ідейно-тематичний аналіз композиції.
3. Розкрити композиційний план (драматургія та архітектоніка твору).

Критерії оцінювання екзамену:

40-30 балів. Постановка студента відповідає вимогам навчальної програми. На основі здобутих танцювальних знань, вмінь та навичок, самостійно та на високому рівні здійснює постановочно-творчу діяльність. При побудові хореографічного твору студент дотримується основних законів драматургії з урахуванням специфіки лексичної основи, що відповідає напрямку хореографії. Засобами хореографічного мистецтва розкриває зміст твору, використовуючи принципи хореографічної виразності. Музичний матеріал твору відповідає напрямку та драматургії хореографічного твору. Застосовує широкий спектр інструментаріїв постановки номеру.

29-19 балів. Процес постановочної роботи здійснений на достатньому рівні. Студент в своїй роботі розкриває загальні етапи роботи балетмейстера. Драматургія номеру має незначні помилки та відхилення від основної дії. Образи, що використані в хореографічному творі розкриті частково. Лексичний матеріал побудований з урахуванням напрямку хореографії, але не повністю розкриває зміст номеру. Спектр інструментаріїв використаний балетмейстером на достатньому рівні.

18-9 балів. Постановка хореографічного твору студента виконана на низькому рівні. Основні етапи побудови хореографічного твору виконані з помилками, що порушують цілісність сприйняття номеру. Пластична основа танцю частково відповідає загальній концепції твору, виконується не чітко та не музично. Образи, що використовує постановник не розкриті засобами хореографічної виразності. Музичний матеріал, що використовує постановник не розкритий засобами пластичного рішення.

8-1 бал. Студент на слабкому рівні демонструє власну постановку. Хореографічний твір поставлений з грубими помилками основних законів драматургії хореографічного твору. Номер не розкриває зміст та ідею, обрану постановником ні в лексичному, ні в драматургічному співвідношенні. Музичний матеріал не відповідає ідеї номеру, використана лексика йде в розріз з загальним сприйняттям твору.

6.4 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

6.4 Навчально-методична карта дисципліни

«Мистецтво балетмейстера»

Разом: 90 год., практичні заняття – 50 год., самостійна робота – 6 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	7 семестр (156 балів)			8 семестр (157 балів)		
	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Драматургічні постановки			Постановка дипломного проекту		
Теми практичних занять	Вивчення класичних варіацій (відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 22 бали	Постановка етюдів на заданий музичний матеріал (відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 44 бали	Постановка етюдів на задану тему (відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 55 балів	Основа композиції (відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього - 11 балів	Архітектонік а хореографічної композиції (відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього - 11 балів	Визначення сюжету та постановк а хореографічної композиції (дипломного проекту) 10 балів за роботу Всього - 110 балів
Самостійна робота	-	5 балів	5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів) Коефіцієнт $156/60=2.6$			Модульна контрольна робота № 2, (25 балів) Коефіцієнт $157/100= 1.57$		

7.Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Колногузенко Б.М. Мистецтво балетмейстера / Колногузенко Б.М. – Х.: ХДАК, 2007. – 85 с.
2. Кривохижа А. М. Мистецтво балетмейстера. Навчально- методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Умань: Візаві, 2020. 145 с.

Додаткова література:

1. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю / Василенко К.Ю. – [3-тє вид]. – К.: Мистецтво, 1996. – 496 с.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю / Василь Верховинець. – К.: Мистецтво, 2008. – 150 с.
3. Герц І., Мова Л., Кебас О., Бойко О., Журавльова А. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. 241.
4. Гуменюк А.І. Українські народні танці / Гуменюк А.І. – К.: Наукова думка, 1969. – 418 с.
5. Зайцев Є.В. Основи народно-сценічного танцю / Зайцев Є.В. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 413 с.
6. Колногузенко Б.М. Види мистецтва та хореографії. Х.: ХДАК, 2009. 140 с.
7. Колногузенко Б.М. Сольний танець. Х.: ХГАК, 2006. 28 с.
8. Колногузенко Б.М. Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу “Мистецтво балетмейстера”. Х.: ХДАК, 2007. 106 с.
9. Колногузенко Б.М., Макарова І. І. Сучасний танець та методика його викладання: конспект лекцій для студентів хореографічних відділень мистецьких та педагогічних вищ. Навч. Зак. II-IV рівня акредитації. Харків: Слово, 2015.137 с.

10. Колногузенко Б.М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харк. Держ акад. культури. Х.:ХДАК, 2018. 208 с.
11. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера. Навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П. 2020. 157 с.
12. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 198 с.
13. Литвиненко В.А. Зразки народної хореографії. К.: Альтерпрес, 2008. 467 с.
14. Марко Ю.М. Хореографічний фольклор східного регіону Чернівецького регіону. Чернівці: Друк Арт, 2009. 104 с.
15. Тараканова А.П. Танцюйте з нами. Вінниця: Нова книга, 2010. 159 с.
16. Туркевич В. Хореографічне мистецтво України в персоналіях. К.: Інтеграл, 1992. 224 с.